

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 9. An series creaturarum possibilium quoad quantitatem metaphysicam inæqualium, atque proportionalium tum à latere ascendente, tum à latere descendente sint infinitæ, vel finitæ. Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

QVAESTIO IX.

An series creaturarum possibilium quoad quantitatem metaphysicam inaequalium, atque proportionalium tum à latere ascendente, tum à latere descendente sint infinite; vel finite. Et consequenter an sit possibilis creatura maxima omnium quoad aliquam metaphysicam quantitatem. Et creatura minima omnium. Adque aut absolute, aut intra genus aliquod, aut intra quodlibet.

374 **C**irca hanc questionem solum agunt Doctores de possibilitate creaturæ omnium perfectissimæ; aut etiam de possibilitate imperfectissimæ. Suntque diuisi in duas sententias. Prima negat, esse possibilem creaturam perfectissimam omnium. Pro qua stant S. Th. q. 1. de Potent. art. 2. ad 9. & q. 20. de Verit. art. 4. in corp. & in 1. dist. 44. q. 1. art. 3. Soar. disp. 30. Metaph. sect. 17. Falol. 1. p. q. 7. art. 3. & 4. dubit. 11. Pet. Hart. disp. 13. Phys. sect. 3. Ouid. contr. 14. punct. 7. Carlet. disp. 46. Phys. sect. 9. & alij plerique communiter. Quorum aliqui, vt Ouid. & Carlet. similiter negant possibilem creaturam omnium imperfectissimam. Secunda sententia affirmat, creaturam omnium perfectissimam possibilem esse. Pro qua referuntur Henric. quodl. 5. q. 3. Aureol. in 1. dist. 44. q. vnic. art. 4. Durand. ibid. q. 2. Bacchon. ibid. q. 1. Eamque sequitur, enixèque conatur defendere Arriag. disp. 13. Phys. sect. 3. Qui etiam censet, esse possibilem creaturam omnium imperfectissimam. Supponere autem videntur plerique Auctores vtriusque sententia, creaturas posibles, de quibus loquuntur, finitas quoad perfectionem esse, siue finitam perfectionem habere. Multi que eorum solum tractant de creaturis sumptis specificè, hoc est, de speciebus creaturarum, quidquid sit de indiuiduis.

375 Nos verò vniuersalius procedentes, supponentesque totam doctrinam statutam q. 8. de quantitate metaphysicæ creaturarum in vniuersum, distinctè per sequentes propositiones exponemus, quid nobis in presenti videatur dicendum.

Propositio 1.

376 **S**i sermo sit de creaturis metaphysicam quantitatem finitam habentibus, nulla est possibilis omnium maxima aut absolute, aut intra aliquod genus, sed datà quauis, alia maior, & alia maior dabilis est in infinitum.

Probo primò. Quia, vt constat ex dictis in præcedentibus, & ex communi, nulla est possibilis quantitas physica finita, quæ sit omnium maxima aut absolute, aut intra aliquod genus, ita vt alia maior illà dari non possit. Ergo tantumdem est dicendum de quantitate metaphysicæ. Nam vtrisque, quoad rem attinet, eadem profus ratio est citra omne dubium.

377 Probo secundò. Quia nullus est numerus fi-

nitus creaturarum metaphysicè in se finitarum, quo maior alius non sit possibilis, vt constat ex doctrinà communi q. 3. atque etiam 8. stabilità. Ergo nulla est creatura quoad quantitatem metaphysicam æqualis cuius numero creaturarum in se metaphysicè finitarum, supra quam non sit alia possibilis æqualis maiori numero. Quod ipsum est, nullam esse possibilem creaturam in se finitam qua maior alia dari non possit quoad quantitatem metaphysicam. Etenim nulla ratio reddi potest idonea, cur sit possibilis creatura æqualis alicui numero aliarum, & non sit possibilis alia æqualis numero maiori.

Tertiò probò. Quia possibilis est creatura infinita quoad quantitatem metaphysicam iuxta doctrinam stabilitam q. 8. Ergo non est possibilis finita, quæ maxima sit omnium finitarum. Probo consequentiam: quia hoc ipso, quòd est possibilis creatura excedens quamlibet aliam finitam datam excessu infinito, qualis est infinita, non potest non esse possibilis creatura excedens quamlibet aliam finitam datam excessu finito minore. Quod ipsum est, nullam esse finitam maximam, qua maior alia non sit possibilis.

Quartò probò. Quia, si esset possibilis creatura maxima omnium metaphysicè finitarum, cum sit possibilis minima, vt videbimus proposit. 2. fieret vtique, vt series omnium creaturarum metaphysicè finitarum, & inter se inæqualium finita esset; quia clausa duobus terminis, iuxta proposit. 18. q. 2. Hoc autem est absurdum; tum quia opponitur doctrinæ communi statutæ q. 3. & 8. tum quia eodem iure dici posset, multitudinem etiam creaturarum metaphysicè finitarum, & inter se æqualium tam dissimilium, quàm simillium finitam esse. Atque adeò omnes creaturas metaphysicè finitas tam numericè, quàm specificè differentes finitum numerum non excedere. Quod vix potest tuto concedi.

Quintò denique probò. Quia in eo, quòd nulla sit creatura metaphysicè finita possibilis, qua maior alia dari non possit quoad metaphysicam quantitatem, nulla inuoluitur contradictio, vt apparebit ex solutione argumentorum, quæ opponi possunt. Igitur, id esse possibile, atque adeò & necessarium intra suum possibilitatis statum, dicendum est.

Obijciatur autem ex Arriagà primò sic. Deus producere potest creaturam perfectissimam, quàm potest. Ergo si producat; ea vtique omnium à Deo producibilem, atque adeò possibilem perfectissima erit. Quo habetur intentum. Alioquin non produxisset Deus creaturam perfectissimam, quam potest, contra suppositionem. Hæc forma arguendi fallax est. Instatur enim in numeris, quorum nullus est maximus; in durationibus Angelorum, quarum nulla est vltima; & in quolibet infinito nullam habente partem vltimam, etiam apud Arriagam ipsum, & omnes: dicendo videlicet, Deus producere potest numerum maximum, quem potest. Deus conferre potest Angelo vltimam durationem, quam potest. Deus designare potest vltimam partem spatij localis, quam potest, &c. Respondes ergo, antecedens eiusmodi formæ esse de subiecto non supponente, atque adeò falsum; quo tota argumentatio corrumpitur. Supponitur enim in illo, Deum posse producere creaturam maximam omnium possibilem. Deum posse conferre Angelo durationem vltimam possibilem. Deum posse designare partem vltimam spatij localis, &c. Quæ omnia falsa

falla sunt. Recognosce dicta in simili supra q. 2. proposit. 2.

282 **Secundò obijcitur ex eodem.** In creaturis possibilibus non possunt esse omnes excessa, & excedentes. Ergo est necessarium, quòd sit vna excedens non excessa, atque adeò maxima; & altera excessa, & non excedens, atque adeò minima. Hoc etiam argumentum instatur in alijs infinitis, vt partium temporis, quarum nulla est, quæ non sit prior subsequente, & posterior antecedente. Respondeo ergo, nullum esse inconueniens in eo, quòd nulla sit creatura inæqualium, de quibus agimus, quæ non excedatur ab aliâ. Tametsi ob peculiarem rationem aliqua sit non excedens aliâ iuxta dicenda proposit. 2.

283 **Tertiò obijcitur ex eodem.** In collectione omnium creaturarum possibilium reperitur summa propinquitas quoad perfectionem cum Deo: siquidem supra totam eam collectionem, & infra Deum nulla alia est perfectio possibilis. Sed nequit talis summa propinquitas tali collectioni conuenire ratione omnium creaturarum inclusarum in illâ: quia inter pleraque earum, & Deum sunt mediæ aliæ perfectiones, atque adeò ipsi Deo propinquiores. Ergo debet conuenire ratione vnius creaturæ perfectissimæ omnium, inter quam, & Deum nulla alia mediâ perfectior sit. Hoc argumentum non habet locum contra me, qui puto, inter collectionem creaturarum possibilium finitæ perfectionis, de quibus nunc agitur, & Deum dari alias posibles infinitæ perfectionis, in quibus fortasse erit aliqua possibilis maxima omnium. De quo postea. Sed posito, nunc, quòd omnes creaturæ posibles finitæ perfectionis sint, nullaque earum sit subinde perfectissima omnium. Respondeo, summam propinquitatem, quam talis collectio quoad perfectionem habet cum Deo, quatenus inter totam illam, & Deum nulla alia datur perfectio possibilis, ei conuenire ratione omnium creaturarum, ex quibus constat sumptarum non distributiue; quo pacto haberet vim argumentum; sed collectiue, & indiuisim; quo pacto nullam habet. Quemadmodum duratio Angelica æquè est perennis à parte post, ac duratio diuina, ratione omnium suarum partium non sumptarum distributiue; quo pacto nulla est, quæ non sit transitura, duratione Dei permanente; sed sumptarum collectiue, & indiuisim; quo pacto collectionem constituunt nunquam finiendam, æquè, ac duratio diuina finienda non est. Cætera, quæ opponi possunt, facile quisque diluet ex dictis.

284 **Ex datâ propositione inferitur,** non posse non esse infinitam à latere, versùs quod ascenditur, tum seriem indiuiduorum quoad quantitatem metaphysicam inæqualium proportionalium, que contentorum sub quavis specie: tum etiam seriem specierum similiter quoad quantitatem metaphysicam inæqualium, atque proportionalium contentarum sub quouis genere, quando talia indiuidua, talesque species quoad talem quantitatem metaphysicam finitæ in se sunt, vt ex se, & ex dictis in præcedentibus satis est notum.

Propositio 2.

285 **Si sit etiam sermo de creaturis metaphysicam quantitatem finitam habentibus,** non possunt non aliqua earum esse minimæ,

infra quas aliæ minores dari non possunt tum absolute, tum intra quoduis genus.

Probo primò. Quia quantorum physicorum non possunt non dari aliqua minima, infra quæ non sint possibilia alia minora; nimirum indiuisibilia, ex quibus quanta physica componuntur iuxta doctrinam à nobis stabilitam disp. 1. c. q. 4. Ergo tantumdem dicendum est de quantis metaphysicis propter identitatem rationum, quæ pariter, quæ ad rem attinet, militant pro vtrisque.

286 **Secundò probo.** Quia series quorumuis quantorum in se finitorum, proportionaliumque descendens à maiore versùs minorem inæqualitatem in infinitum ex vnâ parte debet esse quantitas quædam infinita, vt pote composita ex infinita multitudine partium, quarum quælibet facit maius; ex aliâ verò parte nequit esse quantitas infinita, vt pote non excedens, imo neque attingens quantitatem datam finitam, prout demonstrauit loco nuper citato agens de quantitate physica; pariterque de metaphysica demonstrari potest. Ergo talis series implicatoria est. Eset autem possibilis in quantitatibus metaphysicis, si non darentur minima aliqua, quarum minores, dari non possent. Dari ergo dicenda sunt.

287 **Tertiò probo.** Quia nulla perfectio minor excogitari potest, quàm perfectio conceptus entis sumpti abstractissimè, vt pote infra quem nihil est. Sed sunt haud dubie creaturæ posibles solam essendi perfectionem habentes. Ergo & minima quoad perfectionem, quæ quantitas quædam est metaphysica.

288 **Quartò denique.** Quia in quantitate metaphysicâ minimâ, infra quam non sit possibilis alia minor, nulla cernitur repugnantia. Possibilis ergo censenda est.

289 **Ex quibus patet,** vbicumque dantur series quantorum metaphysicorum in se finitorum, atque proportionalium, etsi tales series à latere, versùs quod ascenditur, sint infinitæ iuxta proposit. 1. à latere, versùs quod descenditur, necessariò finitas esse, vt pote terminatas in quantis minimis, infra quæ nequeunt in suo genere dari minora. Vnde rursus inferitur, non posse non esse finitam à latere, versùs quod descenditur, tum seriem indiuiduorum metaphysicè proportionalium sub quavis specie contentorum; tum seriem specierum proportionalium pariter contentarum sub quouis genere, quando talia indiuidua, talesque species quoad quantitatem metaphysicam, de qua sermo est, finitæ sunt, vt satis ex se, & ex dictis est notum.

Propositio 3.

290 **Si sermo sit de creaturis metaphysicam quantitatem infinitam habentibus,** quales adstruximus posibles q. 8. arbitror possibilem esse creaturam maximam omnium, quæ maior alia dari non possit tum absolute, tum intra quoduis genus.

Moueor primò. Quia in quantis physicis infinitis vnum quoddam est omnium maximum, quo maius aliud dari non potest tum absolute, tum intra quoduis genus, vt constat ex dictis supra q. 3. Infinitum siquidem multitudinis complectens omnes creaturas posibles omnium infi-

nitorum multitudinis creaturarum maximum est. Et infinitum multitudinis complectens omnes Angelos posibles maximum omnium infinitorum multitudinis Angelorum. Et infinitum multitudinis complectens omnes homines posibles maximum itidem omnium infinitorum multitudinis hominum. Tum infinitum extensionis continens totam aquam possibilem maximum est omnium infinitorum extensionis aqua. Et infinitum extensionis complectens totum tempus possibile maximum pariter omnium infinitorum extensionis temporis. In ceterisque pariter. Igitur & in quantis metaphysicis infinitis vnum quoddam omnium maximum, quo maius aliud non sit possibile tum absolute, tum intra quoduis genus videtur asserendum; cum vtrorumque, quod ad rem attinet, eadem ratio videatur esse. Ad uero sub nomine generis speciem etiam venire ad propositum intelligendam, dum aliud non exprimitur; ut alias etiam in similibus sepe euenire solet.

291 **Secundo moueor.** Quia, ut quantum physicum formaliter, sic quantum metaphysicum aequialenter est compositum ex partibus, ut constat ex doctrina statuta disp. 10. q. 3. Ergo, ut nequit non esse vnum quantum physicum maximum omnium sui generis, quod amplectatur omnes partes formales posibles in tali genere; ita nequit non esse vnum quantum metaphysicum maximum etiam omnium sui generis, quod imbibat in se omnes partes aequialentes posibles in tali genere, aut certe earum multitudinem maximam omnium in tali genere possibilem; etsi non imbibat partes eiusmodi aliorum minorum quantum sui generis. In quo a quanto physico maximo non potest non differre.

292 **Tertio moueor.** Quia, quoties datur aliqua creatura intra aliquod genus quoad quantitatem metaphysicam infinita, ea utique quoad talem quantitatem aequalis est alicui multitudini infinite aliarum creaturarum vel eiusdem generis, vel alterius iuxta doctrinam stabilitam q. 2. proposit. 35. & iterum q. 8. Si est aequalis multitudini infinite aliarum creaturarum eiusdem generis. Vel hæc multitudo includit cæteras omnes creaturas talis generis præter illam; & sic, esse illam maximam omnium talis generis, manifestum est: siquidem vnaquæque cæterarum exceditur ab illa in omnibus reliquis. Vel includit pauciores; & sic alia erit possibilis creatura intra tale genus aequalis multitudini includenti omnes præter ipsam, quæ subinde omnium maxima erit. Hoc enim ipso, quod datur possibilis creatura aequalis quoad quantitatem metaphysicam alicui multitudini infinite aliarum creaturarum sui generis, non est, cur non sit alia possibilis aequalis cuilibet multitudini earum, atque adeo multitudini aliarum omnium præter ipsam. Si verò creatura data infinita aequalis est multitudini infinite aliarum creaturarum, alterius generis altioris, (posito quod id sit possibile, à quo modo prætercindo); multo melius poterit esse aequalis multitudini infinite aliarum creaturarum sui generis, & redit argumentum factum. Si denique creatura data infinita ad nullam multitudinem infinitam accedat creaturarum sui generis; sed solum ad aliquam alterius generis inferioris; arguo iterum pariter. Vel talis multitudo complectitur omnes creaturas posibles talis generis; & ita creatura illi aequalis maxima erit omnium, quæ alicui multitudini infinite creaturarum talis generis possunt aequales esse. Vel non complectitur;

& ita alia creatura erit possibilis aequalis complectenti. Quia non est, cur alicui multitudini, & non cuilibet talis generis aequalis creatura sit possibilis. Similiterque potest argui; si creatura data infinita infinitæ multitudini aliarum creaturarum non vnus tantum, sed plurimum generum inferiorum ponatur esse aequalis.

Sed dicit aliquis; etsi argumentum factum 293 circa primum, & secundum casum continet, creaturam aequalam multitudini infinite cæterarum omnium sui generis vnice esse maximam talis generis; at circa casum tertium solum probare, creaturam aequalam multitudini infinite omnium aliarum creaturarum inferioris generis esse vniam ex maioribus possibilem, quæ alicui multitudini infinite creaturarum talis generis possunt aequales esse. Quia nihil verat, maximam multitudinem creaturarum talis generis esse aequales plures creaturas posibles, quæ subinde & inter se sint aequales. Contra tamen est. Quia, licet, quantum est ex parte aequalitatis, nihil vetet, plures creaturas posibles eidem multitudini infinite aequales esse, atque adeo inter se. Quando verò multitudo infinita maxima omnium sui generis est. Sicut multitudo ipsa alias sibi aequales intra idem genus non admittit; quia vniversitas essentiarum non patitur, ut creatura possibile talis generis plures sint, quàm inclusa in eâ ipsarum maximam multitudinem iuxta doctrinam traditam supra q. 3. ita videtur dici posse, creaturam aequalam dicte maximæ multitudini aliam eidem multitudini, & sibi aequalam intra genus suum non admittere; quia vniversitas essentiarum non patitur, ut intra aliquod genus plures, quàm vna, sint creaturae maximæ; hoc est, alicui multitudini maximæ aequales. Accedit, quod, admissis pluribus, nulla ratio suppetit, cur sint finita sub tanto, vel tanto numero potius, quàm sub quolibet alio. Infinitæ autem quoad multitudinem esse non possunt. Quia; sicut multitudo infinita infinitorum physicorum inter se aequalium nullatenus dabilis est; ut ostendimus q. 2. proposit. 29. Ita pariter nullatenus censenda est dabilis multitudo infinita infinitorum metaphysicorum inter se aequalium; qualia dicte creaturae maxima infinitæ quoad multitudinem essent. De cæteris non maximis alia ratio est. Nam illæ plures esse possunt tum aequales, tum inæquales inter se; in eâ scilicet aut finita, aut infinita multitudine, quam habent multitudes infinite partiales aliarum creaturarum (quibus aequales sunt) incluse in multitudine totali, & maximæ, cui illa creatura maxima aequalis est, iuxta doctrinam etiam traditam proposit. illa 29. citatâ.

294 **Quarto moueor ad adstruendam propositionem datam.** Quia, quemadmodum naturis rerum est valde consentaneum, ut in moralibus, & politicis iuxta præstantissimum omnium hierarchicum ordinem pro toto terrarum orbe circa spiritualia, quæ potiora sunt, detur vnus Princeps supremus, & maximus omnium quoad dignitatem, excellentiam, officium, & locum; scilicet Papa. Deinde quoad temporalia pro vnoquoque Regno detur vnus Rex maximus omnium talis regni quoad excellentiam, dignitatem, & munus. Et in vnaquaque provincia vnus similiter maximus omnium Prorex. Ac denum in vnaquaque vrbe vnus omnium item maximus Gubernator. In cæteris autem gradibus Reipublicæ non interest, imo expedit, quod dentur plures homines inter se aequales, eoque plures, quod

quò gradus inferiores sunt. Quemadmodum item valde naturis rerum est consentaneum, ut in naturalibus, & physicis pro mobilibus quidem vnum detur omnium maximum, & primum mobile; à quo motus diurnus. Pro luminosis vnum maximum luminare Sol. Pro igneis vnum maximum ignis elementaris. Pro aereis vnum aer maximus. Pro aqueis vna maxima aqua. Et pro terrestribus vna item maxima elementaris terra. In cæteris vero entium naturalium gradibus plura dantur ehtla minora æqualia, eoque plura, quò gradus inferiores sunt. Ita utique valde naturis rerum consentaneum, censendum est, ut in metaphysicis, & essentialibus, præter Deum, qui in genere suo non solum maximum quoad omnem quantitatem metaphysicam dicentem perfectionem, sed omnino vnicus est, pro tota vniuersitate creaturarum possibilem vnica omnium maxima detur quoad eiusmodi quantitatem. Subindeque pro vnoquoque genere earum vnica etiam maxima contentarum in illo. Tamen inter inferiores illa plures dantur æquales, eoque plures, quò magis inferiores sunt. Eoque plures, inquam, in numero quidem finito, dum illa in se metaphysicè sunt infinita; in multitudine autem infinita, dum in se metaphysicè sunt finita, prout ex dictis in præcedentibus colligere est.

295 Quinto denique moneor. Quia in eo, quòd tum absolute, tum intra quoduis creaturarum genus detur possibilis vna maxima omnium earum, quæ quantitatem habent metaphysicam infinitam, nulla cernitur implicatio contradictionis. Possibilis ergo censenda est.

296 Ex quibus omnibus inferitur primò, ex indiuiduis possibilibus in se infinitis quoad quantitatem metaphysicam contentis sub quavis specie, (quæ etiam quoad multitudinem suam infinita iuxta dicta q. 8.) vnum esse maximum omnium quoad talem quantitatem, quo maius aliud non est possibile, atque adeò vnum esse omnium perfectissimum, quo perfectius aliud non est possibile. Tamen ex finitis in se quoad talem quantitatem nullum sit omnium maximum, neque omnium perfectissimum iuxta proposit. 1. Pariterque ex speciebus in se infinitis quoad quantitatem metaphysicam contentas sub quolibet genere (quas etiam quoad multitudinem esse infinitas constat ex dictis q. 8.) vnam esse maximam omnium, qua maior alia non est possibilis; atque adeò vnam esse perfectissimam omnium, qua perfectior alia dari non possit. Tamen ex finitis in se nulla sit omnium maxima, neque omnium perfectissima iuxta eandem proposit. 1.

297 Secundò inferitur, creaturarum possibilitium in se infinitarum, & inter se inæqualium proportionaliumque (sive illa indiuidua sint eiusdem spectei, sive species eiusdem generis) nullam esse seriem possibilem, quæ à latere, versus quod ascenditur, finita non sit. Quia nulla est possibilis series talium creaturarum, quæ à latere, versus quod ascenditur, non terminetur, & se sistat in vna maxima, atque adeò ab eo latere postrema omnium talis seriei. Tamen creaturarum metaphysicè in se finitarum & proportionalium nulla sit series, quæ à latere, versus quod ascenditur, non sit infinita iuxta dicta proposit. 1.

298 Tertio inferitur, et si sit possibilis creatura adeò infinita quoad perfectionem cuiusvis generis, ut non solum maxima sit quoad illam omnium creaturarum possibilitium distributiue sum-

ptarum, sed etiam sic æqualis toti multitudini omnium aliarum à se collectiue sumptæ; prout constat ex dictis; infinitudinem tamen perfectionis diuine infinite altioris, & superioris generis esse, infinitæque infinite superare multis ex titulis infinitudinem perfectionis talis creature. Primò; quia Deus suam perfectionis infinitudinem habet à se, & per essentialiam; talis vero creatura, si existeret, suam ab alio, & per participationem haberet. Secundò; quia infinitudo perfectionis Dei omnem omnino imperfectionem excludit; infinitudo vero perfectionis talis creature cum multis imperfectionibus et necessariò annexis hoc ipso, quod est ens ab alio, permixta est. Tertio; quia perfectio Dei infinitis infinite est maior, quàm perfectio aggregati omnium creaturarum possibilitium. Quod nulla creatura potest habere; cum nulla possit esse perfectior (necum infinitis infinite perfectior) quàm aggregatum resultans ex ipsa, & ex reliquis omnibus, ut constat; quia nequit pars esse maior suo toto. Quarto; quia sit possibilis creatura adeò infinita perfectionis, ut aggregato omnium aliarum possibilitium præter se sit æqualis, non tamen videtur possibilis, quæ tali aggregato sit maior, eo quòd vniuersitas essentialium maiorem non videtur sufferre, uti non suffert multitudinem creaturarum possibilitium maiorem eà multitudine, quæ complectitur omnes posibles. Quintò; perfectio Dei non solum excedit infinitis infinite perfectionem aggregati omnium creaturarum, quæ modò posibles sunt, sed talis est, ut, licet creatura posibles infinitis infinite essent plures, quàm modò sunt, adhuc infinitis infinite excederet perfectionem aggregati omnium earum. Quod tamen ab omni creatura possibili alienissimum est. Quintò; perfectio Dei non solum excedit modo dicto omnem aliorum entium perfectionem possibilem tum absolute, tum in qualibet datà hypothesi: sed ita illam in se ipsa imbibit eminenter, ut aggregatum resultans ex Deo, & ex omni alio ente tum absolute, tum in qualibet hypothesi datà possibili nec melius, nec æstimabilius, nec perfectius sit, quàm est Deus solus; utpote qui tum formaliter tum eminenter in se solo continet totam huiusmodi aggregati perfectionem, & bonitatem. Imò Deus solus magis perfectus, magis bonus, & magis æstimabilis est, quàm tale aggregatum, utpote immunis ab imperfectionibus creaturarum; quàm ipsum aggregatum claudit in se. Quod tamen multò adhuc magis alienum est ab omni creatura possibili. Ex quibus patet, quantum excedat, superetque infinitudo Dei infinitudinem, quàm admittimus in creaturis quoad quantitatem metaphysicam, etiam in eà, quàm omnium aliarum possibilitium maximam arbitramur. De quo iterum redibit sermo infra disp. 14. q. 5.

299 Quarto ex dictis (si vera sunt) pie sequitur inferendum, Christum dominum quoad humanitatem præcisè omnium hominum possibilitium perfectissimum esse essentiali, & metaphysicè perfectione. Et B. Mariam V. matrem eius omnium mulierum possibilitium perfectissimam pariter esse, adeò, ut neque homo aut æquè, aut magis perfectus entitatiue, & metaphysicè, quàm Christi humanitas, neque mulier aut æquè, aut magis perfecta similiter, quàm V. Maria potuerint creari à Deo, adhuc de potentia absoluta.

Propositio 4.

300

Si sermo adhuc sit de creaturis metaphysicam quantitatem infinitam habentibus, quales adstruximus possibles q. 8. nulla est possibilis omnium minima quoad talem quantitatem, qua minor alia dari non possit cum absolute, cum intra quoduis genus.

Probo propositionem primò à paritate infinitorum physicorum, quorum nullum omnium minimum dabile est aut absolute, aut in quouis genere; vt ex doctrinà demonstratà q. 2. proposit. 16. & 29. liquidum est. Tandem ergo debet dici de infinitis metaphysicis ob easdem ferme rationes.

301

Secundò probo. Quia datà quavis multitudine infinita partium formalium, alia minor infinita dari potest, quia potest illa prior bifariam, aut prope bifariam diuidi, quoduisque dimidium manebit multitudo infinita, & minor priore, vt ex se, & ex demonstratis dictà proposit. 16. est notissimum. Igitur datà quavis multitudine infinita partium æquivalentium, alia minor infinita dari potest. Igitur dato quouis infinito metaphysico ex infinitis partibus æquivalentibus constante, aliud minus dari potest constans etiam ex infinitis, licet paucioribus. Hoc autem ipsum est, nullum minimum dabile esse, quo minus aliud dari non possit.

302

Tertiò probo. Quia eadem distantia est intra quoduis quantum genus à finito ad infinitum, atque ab infinito ad finitum. Ergo; sicut non potest ita ascendi à finito, vt perueniatur ad finitum maximum omnium supra quod non sit aliud maius; vt ex dictis in præcedentibus compertum est; sic nec potest ita descendere ab infinito, vt perueniatur ad infinitum minimum omnium, infra quod non sit aliud minus.

303

Quartò. Quæuis creatura metaphysicè infinita alicui multitudinè infinita aliarum creaturarum est æqualis quoad quantitatem metaphysicam; vt ex dictis sæpe in præcedentibus constat. Hoc autem ipso, quod est possibilis creatura tali multitudinè aliarum æqualis, non est cur non sint possibles alia etiam æquales singulis alijs multitudinibus infinitis in illa inclusis, atque adeò etiam infinita. Sed nulla est in dictà multitudine multitudo infinita inclusa, quæ sit omnium minima, & qua minor alia non sit; vt ex doctrinà demonstratà q. 2. proposit. 16. & 29. constat. Ergo nulla est ex creaturis prædictis possibilibus, & infinitis ob æqualitatem, quam habent cum aliarum multitudinibus dictis, quæ sit omnium minima, & qua minor alia non sit.

304

Ex his inferitur primò, nullum esse indiuiduum cuiusuis speciei quoad quantitatem metaphysicam infinitum, quod sit omnium minimum, quo minus aliud dari non possit. Tamen ex finitis aliqua dantur minima iuxta dicta proposit. 2. Nullamque pariter esse speciem cuiusuis generis quoad quantitatem metaphysicam infinitam, quæ sit omnium minima. Tamen ex finitis aliqua dantur minima iuxta eandem propositionem.

305

Secundò inferitur, creaturarum possibilium in se infinitarum, & inter se inæqualium, proportionaliumque (sive sint illæ indiuidua eiusdem

speciei, sive species eiusdem generis) nullam esse seriem possibilem, quæ à latere, versus quod descenditur, non sit infinita. Tamen creaturarum in se finitarum, & proportionalium nulla sit series, quæ à latere, versus quod descenditur, finita non sit iuxta eandem proposit. 2. Vniuersaliter enim infinitorum cuiusuis generis inter se inæqualium, atque proportionalium series possibles à latere, versus quod descenditur, infinita sunt, & ab altero, versus quod ascenditur finita. Finitorum verò vice versà à latere, versus quod ascenditur, infinita, & à latere, versus quod descenditur, finita sunt. Infinitorum autem etiam cuiusuis generis inter se æqualium multitudines possibles omnes in se finita sunt. Cum tamen finitorum inter se æqualium per plures sint in se infinita. Quæ omnia ex dictis quæst. 2. proposit. 22. 23. 29. & 36. atque etiam in præsentè quæstione manifesta sunt.

Postremò inferitur contra Arriag. supponemem sæpe oppositum vbi supra, inter duas creaturas determinatæ perfectionis, vt inter Angelum, & lapidem, non posse esse infinitam multitudinem creaturarum inæqualium, atque proportionalium, quæ certà excessus proportionè & descendant ab Angelo versus lapidem, & ascendant à lapide versus Angelum. Quia talis creaturarum proportionalium series, cum sit clausa duobus terminis, necessariò est vtrinque finita iuxta vniuersalem doctrinam statutam q. 2. proposit. 18. Atque adeò nequit ex multitudine infinita creaturarum constare iuxta dicta ibidem proposit. 5.

QUESTIO X.

An sit possibilis series entium inter se connexorum; aut etiam series entium inter se oppositorum infinita vel ab utroque, vel ab altero latere.

Connexa dicuntur duo entia, quando vnum nequit sine altero esse: erunt autem connexa mutuo, si nec primum sine secundo, nec secundum sine primo esse possint; non mutuo verò, quando vnum sine altero nequit esse, bene tamen hoc sine illo. Opposita verò dicuntur duo entia, quando vnum non potest esse cum altero, & consequenter neque hoc cum illo. Oppositio quippe semper, & necessariò est mutua. Possunt autem duo entia esse connexa, vel opposita aut respectiue ad idem tertium, vt ad idem tempus, ad idem subiectum, ad eundem locum, ad eundem statum, &c. aut respectiue ad diuersa. Porro series entium connexorum tunc conficitur, quando vnum ens connectitur cum altero, & hoc cum tertio, & tertium cum quarto, & sic deinceps. Seriesque similiter oppositorum quando vnum ens opponitur alteri, & hoc tertio, & tertium quarto, & ita vterius. Eritque quæuis harum serierum ab utroque latere infinita, quando nullum est casus, cum quo non sit alterum connexum, vel cui non sit alterum oppositum; neque vllum est ens, quod non sit cum altero connexum, vel quod non sit alteri oppositum. Quorum prius latus connexorum, vel latus oppositorum, postterius autem latus terminorum (scilicet terminantium)